

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1910. október 20.

239 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felülsz szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetés ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Félévre . . . . . 2 kor.
Egyes száma ára helyben 5 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Erőnkön túl.

Ha egyes ember az erején túl költségek és anyagi viszonyait meghaladó módon rendezkedik be és él, akkor előbb-utóbb tönkre kell neki mennie. Amint ez egyes emberekre áll, épenugy áll egy egész nemzetre.

Bécsben nyilván nem ismerik ezt a törvényt, amely alól pedig nincs kivétel, mert épen most olyan terveken törnek a fejüket, amelyek megvalósulása esetén Magyarországot az anyagi tönk szélére viszik. Nem pártelfogultság, vagy részrehajlás vezet bennünket, amidőn a közeljövő veszedelmére rámutatunk. Olyasmi készül most Bécsben, aminek rettenetes visszahatását mindenki saját magán fogja fájdalmasan érezni.

A véderő reformjáról van szó. A hivatalos jelentések, a szokásos sima formák között, adagunként adják be a népek, hogy a két ország miniszterelnökei, pénzügyminiszterei és honvédelmi miniszterei beható tanácskozásokat folytatnak a véderő reformja tárgyában. Az első általános formában tartott jelentést nyomon követi a második adagolás, amely már úgy szól, hogy a hadügyminiszter minimumra redukált követeléseit a pénzügyminiszterek revízió alá vették és a hadügyi kormány által kért összegeket nem minimális, hanem maximális követelésnek minősítették. A pénzügyminiszterek, számolva az ország közgazdasági helyzetével, lényeges redukciókat eszközöltek a hadügyi költségvetéseken. A hivatalos jelentések ezt a formáját enyhe becsapásnak lehet már minősíteni, mert jól kipróbált módszer az, amikor előre kétszerezést kérjük annak, amit kapni akarunk. Így azután elérjük azt, hogy hozzájutunk a kért összeghez és még nagylelkűek és engedékenyek is voltunk. Az ilyen becsapást már jól ismerjük és kár már ezt használni, mert semki sem ül fel neki. Nagyon butának nézhetik a népet, hogy ilyen közönséges fogásokkal akarják félrevezetni. Ugyanebbe az osztályba sorozhatók a delegációs dátumokkal való játék. Az egyik hiradás szerint már az 1910. évről összehívott delegációkban fogják követelni a nagyobb katonai terheket. A másik hiradás azt újságolja, hogy csak a jövő évi delegációban kerülnek napirendre a nagyobb katonai követelések. És ebből a nagy engedékenységből szintén hasznot varrnak maguknak, hogy:

— Lám, milyen jó fiúk vagyunk mi! Szívesen és készséggel engedünk. Nem ma-kaeszködünk.

Nagy dolog, megható, hogy nem 1910 októberben, hanem 1911 januárban fognak eret vágni a nemzetet. Az ilyen közönséges fogások ma már nem hatnak. Ujakat kellene kieszelné, de ugylátszik — nem lehet. A rüdeg valóságát a maga rémületes, fenyegető mivoltában semmiféle szépítgetéssel enyhíteni nem

lehet. A valóság pedig az, hogy olyan óriási összegeket kívánnak a nemzetől, olyan borzasztó nagy áldozatot pénzben és vérben, amire ez a szegény ország, ez a kiszípolozott ország nem képes. Ez az, amit a bevezető sorokban mondtunk, hogy amint egyes ember aki erején túl költségek és anyagi viszonyait meghaladó módon rendezkedik be, előbb vagy utóbb tönkremegy, épenugy vár az anyagi pusztulás azon nemzetekre, amelyek erejükön túl költségeknek.

Magyarország szegény, koldusszegény ország. A lakosság nehéz harcot folytat a megélhetésért. A népet nyomja a lakásínség, a husdrágaság és más ezer baj s akkor, amikor szinte kétségbeesésbe vannak a polgárok, hogy honnan teremtsék elő a pusztá megélhetéshez szükséges eszközöket, akkor előáll Bécs s a nagyhatámi hóbort kedvéért örületes összegeket akar kipróbálni ebből a koldusszegény nemzetből.

A császár és Ferenc Ferdinánd trónörökös ellentmondást nem tűrő módon követelik a katonai terhek megszavazását. Követelik azzal a hivatkozással, hogy a legutóbbi választásoknál a nemzet közfelfogásában lényeges változás állott be és a választók többsége a letűnt régi rendszer mellé állt. A közfelfogásban mutatkozó ezen átalakulást alkalmas és kedvező alkalomnak itélik arra, hogy a véderőreform régen megoldásra váró ügyét most napirendre tűzzék. A véderőreform alatt pedig azt érti az udvar és a döntő katonai körök, hogy az ország vállaljon magára erejét meghaladó anyagi kiadásokat, ellenben ugynevezett kompenzációkat ne merjen kérni! A terheket vállalni kell minden ellenszolgáltatás nélkül. A véderőreformok, mint olyanok szükségessé és megvalósításuk a katonai szempontból fontosak. Így érvelnek a legfőbb katonai döntő körök!

Először is igen jól ismerjük már a múltból az ugynevezett fontos katonai szempontokat. Kisütik, hogy ez vagy az a hadihajóforma legjobb. Mint például most a Dreadnoughtoknál. Erre természetesen nyakra-főre kezdik építeni az új csatahajókat, hirdelve uton-utfélen, hogy a birodalom biztonsága attól függ, hogy mennyel több Dreadnought legyen kéznél. De még ezek az újforma hajóóriások el sem készültek, kisütik, hogy nem a nagy tonnájú, hanem a kisebb tonnatartalmú hajók alkalmasak, akkor aztán a birodalom biztonsága kisebb hajókon fordul meg. A megszámlálhatatlan milliók pedig beleesnek a tengerbe és egy-némely osztrák hajóépítő és ágyugyár páncél-szekrényeibe. Mert hát tudni kell, hogy ezek a hadifelszerelések mind egy szálig, az utolsó szögig a telhetetlen osztrák ipart hízalják.

Itt van Diósgyőr, hány-szor hitegették, csalogatták az ágyugyártással. Az idén Salva-tor királyi herceg is végigsétált a gyárban, de

az ágyukat mégis csak az osztrákok öntik. Amde most nem erről van szó, hanem arról, hogy a hadifelszerelések folytonos modernizálása olyan óriási anyagi követelményekkel jár, amelyet ez a szegény, koldus ország ma már nem bír el.

Lehetetlen és tarthatatlan állapot az, megfelelő anyagi erő nélkül viselni egy nagyhatalom hadi és diplomáciai költségeit. Erre az igazságra rá fognak és rá kell jönniök a hatalom intézőinek. A kor intőszava erősen fogja őket arra figyelmeztetni.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hir. Jekelfalussy Zoltán kamarás, kivándorlási biztos, tegnap Fiuméba érkezett.

— A rappresentanza ülése. A városi képviselőtestület holnapután pénteken este ülést tart, amelyen az esetleges bejelentéseken, indítványokon és interpellációkon kívül számos kisebb jelentőségű ügy szerepel.

— A városi állandó bizottság ülése. A városi állandó bizottság holnapután, pénteken délben ülést tart.

— A szinügyi bizottság ülése. A Fiumei Szinpartoló Egyesület vezetősége ezuton is közli, hogy a szinügyi választmány október huszadikán délután hat órakor ülést tart a főgimnázium tanácstermében.

— Ötven évig a dohánygyárban. A fiumei dohánygyár egyik munkaterme ma lelkes és diszes ünnepség színhelye volt. Az ünnepséget a gyár munkásnői és munkásai rendezték abból az alkalomból, hogy társnőjük Martinoli Jozefa ma töltötte be szolgálatának ötvenedik évét. Martinoli Jozefa ezelőtt ötven évvel, mint tizenégy éves leány lépett az akkor még kisarányú dohánygyár szolgálatába s félszázados szolgálata alatt, miközben szemtanuja volt a gyártelep fokozatos fejlődésének, valóságos generációt nevelt a gyár részére. Társnői mindig bizalommal és szeretettel viseltettek iránta, melyet meg is érdemelt, mert ügyes-bajos dolgaikban valóságos tanácsadójuk volt, akinek a szavára mindenki hallgatott.

A jubileumi évforduló alkalmából a dohánygyár alkalmazottai meglepetésben részesítették a munkában eltörődött társnőjüket. A munkatermet, ahol Martinoli Jozefa dolgozik, már kora reggel virágokkal, lombfüzérekkel, magyar és fiumei zászlókkal díszítették fel s mikor a jubilans mit sem sejtve a terembe lépett, valamennyien lelkes fogadtatásban s valóságos ünneplésben részesítették. A gyár ünnepén megjelent Termatsits Kálmán királyi tanácsos, a dohánygyár igazgatója is, aki az ünnepelethez magasszárnyalású, melegen átérzett szavakkal üdvözlő beszédet intézett. Termatsits méltatta a nap jelentőségét s elismeréssel honorálta a jubilans félszázados pontos s kifo-

gástalan szolgálatát. Ezután társnői üdvözölték Martinoli Jozefat, aki könnyekig meghatva mondott köszönetet a nem várt ünneplésért.

Ezután átadták a díszes albumot, melyet a gyár valamennyi alkalmazottja aláírásával éllátott, továbbá az értékes ezüst szelencét, két tortát s a temérdek virágot. Ezzel a megható ünnepség befejezést nyert.

— **Uj hajóvizsgálati szabályzat.** A tengerészeti hatóságnál ma délelőtt érkekezlet volt, melyen Jekeltalussy Zoltán kamarás, a kivándorlási biztosi hivatal vezetője, Áldassy József dr. miniszteri titkár, a tengerészeti hatóság s a révhivatal kiküldöttei vettek részt. Az értekezleten, mely egész délelőtt tartott, új hajóvizsgálati szabályzatot dolgoztak ki.

— **Ujabb koleramegbetegedések.** A belügyminiszteriumnak a kormányzóshoz intézett telefonjelentése szerint ujabbban a bács-megyei Bácsujlak és Bácskerepes, a torontál-megyei Bárány, Klekk és Crepalja községekben fordult elő koleramegbetegedés.

— **Olcsóbb lesz a villamosvilágítás.** A közszolgálatok bizottsága tegnap esti ülésén elhatározta, hogy a városi tanácsnak indítványozni fogja, a villamosvilágításnak husz százalékkal való olcsóbbá tételét, egyúttal a villamosvilágításnak magánlakásokba, üzlethelyiségekbe és telepekbe való bevezetésének megkönnyítését. Mint értesülünk, a bizottság már ujévkor szeretné az újítást életbeléptetni s a bizottság reméli, hogy abban az esetben ha az újítás beválna, a következő évben ujabb ármérséklést foganatosíthatna.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi, részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Szapary“ magyar gőzös Marseilleből 135 kosár mandolával, 40 tonna gyümölcsrel, 10 tonna kénnel, 40 tonna olajjal és 60 tonna vegyes áruval. „Thracia“ angol gőzös Liverpoolból 40 tonna bádoggal, 20 tonna szóddával és 80 hordó öntöttvassal. „Galipoli“ olasz gőzös Bariból üresen. „Ravenna“ olasz gőzös Ravenából 489 zsák rizszel. „Jone“ olasz gőzös Anconából 100 tonna téglával és 100 hordó szózott hallal.

Indult: „Carolina“ osztrák gőzös New-Yorkba 2800 tonna magnezittel.

— **Torpedóhajók a kikötőben.** A haditengerészet „Molk“, „Echse“ és „Alk“ nevű torpedóhajói, amelyek tegnapelőtt délután érkeztek ide Fólából, tegnap délután fél hat óraor visszaindultak Pólába.

— **Baleset a kikötőben.** A ma New-Yorkba indult „Carolina“ osztrák gőzöson tegnap délelőtt baleset történt. Gabrizno József hajómunkásra munkája közben rázuhant egy súlyos felvonó kötél, minek következtében meglehetősen súlyos sérülést szenvedett. A megsérült embert először a mentőállomásra kísérték, honnan pedig a kórházba vitték.

— **Szórakozottságból elhagyott tizezer korona.** Körülbelül egy évvel ezelőtt egy prágai ügyvéd beadványt intézett a rendőrséghez, melyben kérte, hogy — a lapok hiradása szerint — egyik fiumei szállodában talált tizezer koronát, melyet a rendőrség vett őrizetébe, fizessék ki neki. Az ügyvéd megjegyezte egyúttal azt is, hogy a pénz minden valószínűség szerint megbizóját illeti, akivel már többször megtörtént az a kellemetlenség, hogy szórakozottságból nagyobb összegű készpénzt hagyott el a szállodákban. A rendőrség megindította az eljárást a megkeresés ügyében s megállapította, hogy ilyen összeg nem került oda megőrzésre s erről értesítette az ügyvédet. Most azonban a prágai ügyvéd ujabb kérvényt intézett a rendőrséghez, melyben annak a véleményének ad kifejezést, hogy a tizezer korona még mindig Fiumében van s ezért kéri az ujabb vizsgálat elrendelését.

— **Az Osztrák-Lloyd új járata.** Az Osztrák-Lloyd fiumei képviselete közli, hogy október harmincegyektől kezdve Saida (sziriai partvidék) részére árukat fog felvenni. Az árukat a sziriai vonal gőzösei fogják Saidába szállítani. Az új járat egyelőre ideiglenes lesz.

— **Dezinficiált utasok.** Az Ungarocroata hajóstársaság „Villám“ gőzöselével ma reggel huszonnégy nápolyi és római utas érkezett ide. Az utasokat azonnal a mentőállomásra kísérték, ahol dezinficiálták őket mire folytatták utjukat.

— **A gazdák és az argentinai hus.** A gazdák nagyon türelmetlenül nézik azt az akciót, amely Ausztriában és Magyarországon az argentinai hus behozatala mellett megindult. A husdrágaság megszüntetése nekik nem érdekük s így érthető, hogy ellenakciót kezdtek s most állandó izgatást folytatnak az argentinai husbehozatal ellen. Erről tanuskodik az alábbi közleményük:

Tekintettel arra, hogy Ausztriában és kereskedelmi körökben Magyarországon is egyre erősebb nyomást gyakorolnak a kormányra az argentinai husbehozatalnak és a szerb husbehozatal fokozásának engedélyezése végett, sürgős szükségét látta a Magyar Gazdaszövetség annak, hogy a földmivelő nép is megmozduljon és erélyesen tiltakozzék minden további husbehozatal ellen, amely azáltal a veszedelemmel jár, hogy az állattarak jelentékenyen leszálnak, az állattartó gazdák potom áron lesznek kénytelenek eladni állataikat s az állattenyésztés jövedelmezősége, a gazda egyik fő jövedelmi forrása megszűnik. A szövetséghez beérkezett jelentések szerint az elmúlt héten mintegy 80 gazdakör, több értékesítő és hitelszövetkezet tartott ülést ebben a tárgyban az ország különböző részében. Az előadók mindenütt a husbehozatal ellen foglaltak állást s minden egyes helyen egyhangulag elhatározták, hogy tiltakoznak a földmivelésügyi kormánytól az argentinai husbehozatalnak és a szerb husbehozatal fokozásának engedélyezése ellen.

— **Gyáripárosok és a hadseregszállítások.** A delegáció ülésezéseinek alkalmából a Magyar Gyáripárosok Országos Szövetsége uj-ból behatóan foglalkozott a hadseregszállítások kérdésével és összegyűjtötte azokat az indokolt panaszokat és kívánságokat, melyek az utóbbi években a hadseregszállító magyar ipar körében felmerültek. Különösen a haditengerészet megrendeléseinek tekintetében a magyar gépiparnak azt a panaszát tette magáévá a szövetség, mely szerint a flotta az új nagy csatahajók építéséhez, illetőleg a pótlai tengerészeti arzenál fejlesztéséhez szükséges gépeket a külföldön készülni beszerezni. A Magyar Gyáripárosok Országos Szövetsége beható tanulmányok alapján azt a meggyőződést szerezte, hogy a magyar gépipar az arzenálnak szükséges gépek előállítására teljesen be van rendezve s hogy jogosan tart igényt a megrendelésekre. Ezért sürgős beadvánnyal fordult ez ügyben a tengerészet vezetőségéhez s e beadványban utalt arra is, hogy Magyarország a flotta ipari beszerzéseinek különben is tetemesen károsodik, nem szabad tehát olyan megrendeléseknél, mel-lőzni, melyekre ipara teljesen berendezkedett, különösen akkor, mikor a tengerészet az országtól az eddigieknél jóval nagyobb költségek megszavazását kéri.

— **x Ruhavásárlók figyelmébe.** A fiumei magyarság figyelmébe ajánljuk Rados Rudolf készruha-kereskedőnek a Via Fosso 8. szám alatt levő nagyszabású ruharaktárát, ahol mindennemű férfi-, fiu- és gyermekruha, téli kabátok és városi bundák a legnagyobb választékban igen jutányos áron kaphatók. A szövetek minősége és a szabás kifogástalan.

Távirat ◀▶ Telefon

A külügyi albizottság ülése.

BÉCS, okt. 19. A közös ügyek tárgyalására kiküldött delegáció külügyi albizottsága ma délelőtt Perczel Dezső elnöklésével ülést tartott, melyen a közös külügyminiszterium költségvetésének részletes tárgyalásával foglalkoztak. A kormány részéről Héderváry miniszterelnök, Lukács és Hazai miniszterek vannak jelen.

Wickenburg Márk gróf előadó ismerteti a költségvetés számszerű adatait.

Szüllő Géza felszólalása után

Bakonyi Samu azt kívánja, hogy az udvari és az állami titkos levéltárnak Magyarországot érdeklő iratai elkülönítenek s

Magyarországba szállíttassanak, ahol a magyar állami levéltárban volnának elhelyezendők.

Nagy Ferenc a diplomáciai és a konzuli oktatást és vizsgálatokat kifogásolja, melyek nem felelnek meg Magyarország érdekeinek.

Apponyi Albert gróf magáévá teszi Bakonyi Samu felszólalását, hogy a titkos levéltár magyar vonatkozású ügyiratai a magyarországi levéltárban őriztessenek meg. Helyesli Nagy Ferenc kifogásait is, melyeket a diplomáciai és a konzuli oktatás ellen emelt. Reményének ad kifejezést, hogy ezt nem fogják közös ügynek tekinteni s kívánja, hogy itt a magyar kormány befolyása biztosíttassék. Az ülés folyik.

A képviselőház legközelebbi ülése

BÉCS, okt. 19. Lukács László pénzügyminiszter a jövő hét szerdáján, huszonhatodikán fogja a képviselőházban expozéját elmondani. A képviselőház legközelebbi ülése huszonharmadikán lesz. Erre való tekintettel a delegáció ülésezését rövid szünet fogja megszakítani.

A szerb trónörökös

állapota válságos.

BELGRÁD, oki. 19. A szerb trónörökös állapota az éjszaka rosszabbra fordult. Az orvosok szerint a betegség igen aggasztó, mert a trónörökös eszméletlenül fekszik ágyában.

A budapesti egyetem új rektora.

BUDAPEST, okt. 19. A tudományegyetem tanácsa ma tartott ülésén Genersich Antal dr. udvari tanácsos orvostanárt választotta meg rektorrá.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

ARAD, okt. 19. Az arad-hegyaljai motoros vonat Radna és Gyorok állomások között összettközött egy személyvonattal. A mozdony és a kocsik kisiklottak és legurultak a töltésről. Hat utas életveszélyesen megsebesült. A hibás vonatvezetőt állásától felfüggesztették.

Az új görög kormány.

ATHÉN, okt. 19. Venizelos minisztériumát a következőképpen alakította meg: Venizelos elnök, hadügy- és tengerészeti miniszter, Repulis belügyi, Calergis külügyi, Dimitracopulo igazságügyi, Alexandri közoktatásügyi, Coromila pénzügyi és Bonachi kereskedelemügyi miniszter.

Öngyilkos vármegyei aljegyző.

KAPOSVÁR, okt. 19. Hermann Antal dr. somogy megyei aljegyző ma szívenlőtte magát és meghalt. Az öngyilkosság oka gyógyíthatlan betegség.

A kalocsai érsek betegsége.

KALOCSA, okt. 19. Várossy Gyula kalocsai érsek állapotában az éjszaka nagyfokú rosszabbodás állott be.

Felmentő esküdszéki ítélet.

KALOCSA, okt. 19. A kalocsai törvényszék esküdtbirósága ma tárgyalta Gyeksa István aljegyző bűnügyét, aki Bolváry Péter főjegyzőt hivatalában revolverrel agyonlőtte. A vádlott azzal védekezett, hogy a főjegyző mindig bünyenítő fegyelmi feljelentésekkel zaklatta s ezt a kihallgatott tanúk is igazolták. Az esküdtek ezért a védő álláspontjára helyezkedtek s verdiktjükben Greksát nem bűnösnek nyilvánították, mire a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

A portugál helyzet.

LISSZABON, okt. 19. A Braganza-dinasztia kiűzetésének kihirdetése már küszöbön van.

A spanyol kormány megbizta követét, hogy az új kormányral lépjen érintkezésbe. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a spanyolok el akarják ismerni a köztársaságot, mert a spanyol kormány az iniciatívát a többi európai államokra bizza.

A coimbrai egyetemen megkezdték a rendes tanítást. A diákok élénken tüntettek a reakcionárius tanárok ellen.

Wellmann kudarca.

LONDON, okt. 19. Egy New-Yorkból érkezett távirat szerint a „Trent“ nevű óceánjáró gőzös tegnap Sandy-Hooktól délre 450 mérföldnyire fedélzetére vette Wellmann öt utitársával együtt. A kormányozható léghajót a gőzös maga után vontatja Amerika felé.

LONDON, okt. 19. Newyorkból érkezett újabb távirat szerint a „Trent“ nevű gőzös éppen akkor mentette meg az „Amerikát“, mikor a léghajó utasaival együtt a vihar miatt nagy veszedelemben forgott.

LONDON, okt. 19. New-Yorkból táviratozzák: A „Trent“ gőzös újabb távirata szerint az „Amerika“ drótnélküli táviró útján értesítette a gőzös kapitányát, hogy Wellmann és társai el akarják hagyni a léghajót. A „Trent“ erre a léghajó irányába ment és az utasokat felvette fedélzetére. A léghajó mentőcsónakjának a lebocsátása roppant nehezen ment. Alighogy a csónakot a vízre eresztették, a léghajó egy nagyot szökkent felfelé.

LONDON, okt. 19. (newyorki távirat) Wellmann kijelentette, hogy azért nem akarta útját folytatni, mert a szelek és viharok egészen éltérítették útjáról s lehetetlen volt tovább az utat folytatni.

LONDON, okt. 19. New-Yorkból táviratozzák, hogy Wellmann léghajóját Atlantic-Cityből, a felszállás helyétől ötszázötven kilométerre találják meg. Wellmann és utasai hatvankilenc óra hosszat tartózkodtak a levegőben.

Bányakatasztrófa.

SAARSTAEDT, okt. 19. A Sigrid Giesen bányában gázrobbanás következtében tűz ütött ki. Két bányász meghalt, egy súlyosan megsebesült. Egy tárnában tizenkét bányamunkás van eltemetve. A mentési munkálatokat száz ember végzi. A tizenkét bányászt elveszítettnek hiszik.

Elsülyedt hajó.

HAMBURG, okt. 19. A Kirsten-hajóépítő társaság „Valéria“ gőzöse, amely tegnapelőtt indult el Szent-Pétervárról, a Balti-tengeren nagy vihar következtében elsülyedt. Négy halottat kihalásztak a vízből és Oesel-szigetre vitték, a többi tizenkét emberről semmi hír sincsen.

Nyilt-tér*).

Magyar kir. tengerészeti hatóság.

5893/1910. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A cirkevnicai kikötő közelében fekvő dražicai pilléres kikötőhidnak végleges jellegű rakparttá való kiépítése körül végzendő munkálatokra a m. kir. tengerészeti hatóság 1910. évi október 28-án déli 12 órakor műszaki osztályánál zárt ajánlati versenyárgyalást tart. A vonatkozó zárt ajánlatok az ajánlati költségvetéssel együtt „ajánlat a dražicai pil-

*) E rovatban közöltékért a beküldő felelős A szerk.)

lérés kikötőhidnak rakparttá való kiépítésére“ jelzéssel ellátott, lepecsételt borítékban és ivenkint egy koronás bélyeggel ellátva a kitűzött napon délelőtti 11 óráig a hatóság segédhivatali igazgatójánál nyújtandók be; később beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5 százaléknak megfelelő bánatpénznek valamely állami adóhivatalnál való letételéről szóló nyugta csatolandó.

A szóban levő munkára vonatkozó tervek, a kötetendő szerződés mintája és ennek kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek a hatóság műszaki osztályánál a hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati és az ajánlati költségvetési minta a hatóság segédhivatalánál 3 koronáért vagy megfelelő értékű levélbélyegpek beküldése ellenében kaphatók.

Fiume, 1910. évi október hó 1-én.

M. Kir. Tengerészeti Hatóság.

PÁLMAI I. fogtechnikai műterme

FIUME,
Riva Szapary 2. szám II. emeleten van.

Borszéki
GYÖGYÉSZÜDÍTŐVIZ.
A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!
Főraktár: Stenczl és Fritsch cégnél
Telefon 944. szám.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.
TULAJDONOS:
ifju BUDAI KÁROLY

Ferlan Giovanni

butorraktára

Via Ciotta 3 sz. alatt megnyílt.

Nagy készlet mindennemű szalón- és egyszerű butorban. Rézbutor. Kárpitosműhely. - Asztalosműhely.
Olcsó árak.

Rosenfeld Márk asztalos mester

Fiume, Vicolo dell' Ospedale 4. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgyszintén javítások is pontosan és lelki ismeretesen végeztetnek el. Régi bútorokat, ajtókat és kapukat szabadalmazott módszerrel teljesen ujjaalakít.

Meghívásra azonnal hához jön! - Mérsékelt árak!

Hizott libák.

Tisztelettel értesitem a m. t. közönséget, hogy mától kezdve hizott libák egészben vagy részben a legolcsóbb áron kaphatók nálam. Minden kedden és szombaton friss bécsi kolbász érkezése.

Tisztelettel

Dragoner I. Piazza Mercato Coperto.

Braida. Telefon 654.

Balkonos utcai szoba,

külön lépcsőházi bejárattal, a város központjában azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban

Tisztviselő lakást keres

teljes ellátással jobb családnál. Esetleg más tisztviselővel vagy tanítónővel is együtt bérelne szobát. Cim a kiadóban.

Tisztességes családból való

eláruló leányok,

kik a magyar, német, horvát, tót nyelvet birják felvétetnek. Tudakozódni a kiadóhivatalban lehet.

„Sans Souci“

elismert legfinomabb, francia minta szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante,

Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz,
Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzil-nél
Via Lodovico Kossuth.

Arjegyzék ingyen.

Lakás kiadó

ujjaalakított uri házban három utcai, két udvari szobával, konyhával, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel a Riva Batthyányi 2. szám alatt. Évi bér 2000 korona. Felvilágosítás a házmester ad.

Ügyes könyvelő

ki a magyar és német nyelven kívül még az olaszt vagy horvátot is birja, azonnal felvétetik. Szappangyári gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Ajánlatokat fizetési igény és referenciák megjelölésével „Igyekvő“ jelige alatt a kiadóhivatal fogad el.

Adria szálló és étterem

adamich és Adria utca FIUME Zmaio palota

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és vilnyos világítással.

Kitünő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

Maxim Mulató

Via Lavatoio. - FIUME - Kucich-ház.

Fényesen berendezett új Varieté. - Fővárosi nivón álló műsor.

Minden hó 1-én és 15-én új műsor. Kezdeté este 9 órakor.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üveggészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar ügyvezető.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett. Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kétféle villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos:

Telef. 11-49

LIBERMANN IZSÓ

BROTT LAJOS

vegytisztító és rupajavitó intézet

Fiume, Vicolo della Germania I. sz.

Fiumei Őr- és Záró Intézet

Via Riva 2. - FIUME - Telef. 11-10

- Elvállal mindennemű felügyeletet
- és pedig: villák, hajók, raktárak,
- telkek gyárak és mindennemű
- szabadon fekvő áru őrzését a
- :: legelőnyösebb feltételek mellett. ::

Malosek Pál

szobafestő, cimpfestő és mázoló

A fiumei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánlja szolgálatait. Vállal minden e szakba munkát — új épületek teljes festését is — olcsón és kifogástalanul.

Cím: Via Caserma 5. sz., I. em.

Peric Péter

FIUME - Via Lodovico Kossuth 19.

Egyedüli specialista vadász- és hegymászó valamint

különlegesség cipőkben.

Pontos kiszolgálás.

Jutányos árak.

ZOUBEK B.

FÉNYKÉPÉSZ

- FIUME - a susáki hid mellett.

Készít mindennemű fényképeket és fénykép-levelezőlapokat a legolcsóbb áron és kifogástalan kivitelben.

Americana

kémiai ruhatisztító intézet amerikai minta szerint.

Értesitem n. é. közönség arról, hogy amerikai utamról hazatérve, a via Governo 5. szám alatt a egy amerikai rendszerű, teljesen modern gépekkel felszerelt kémiai ruhatisztító intézet nyitottam. Számos megbízást kér.

M. Löwinger.

VENIER szálló és étterem

VELENCE

Bacino Orseolo a Szt. Márk Tér mellett

Nagy éttermek. Jzletes, francia és német konyha. Lakosztályok és szobák villanyvilágítással fűtéssel és fürdővel személyenkint 2 lírától feljebb.

Telefon 1522

Tulajd. Venier Marcc.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-szálló mellett.

Kitünő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolság a Márkus-tértől.

A n. é. fiumei közönség szives tudomására hozom, hogy a Via Germania 2. szám alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

átvettem.

Szakismereteimmel mindenkor arra fogok törekedni, hogy kitünő kávéházi italokkal továbbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferencz

kávéház tulajdonosa

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzlete

Alapítatott 1880. Alapítatott 1880.

Nattich Henrik - Fiume (Corso) CHRONOMÉTER ÉS MŰORÁS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-hütte-féle gyártmányú elsőrendű órákban és chronométerekben.

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENY TUCATJA K. 5.-

„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodám, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszertárakban, továbbá F.lli Pavacic, Benco Ernő és Papp Rudolfi drogeriájában. Erd. árjegyzék ingyen az „OLLA“ Gummiközponttól Wien II/297 Praterstr. 57.

„OLLA“ bebizonyítja tőlag a legjobb higiénikus Gummi különleges ség.

ROYAL SZÁLLODA

Kossuth Lajos u. - FIUME - Interurb. Telef. 121.

- Központi fekvésű elsőrangú családi szálló - a villamos vasut mentén, lift, fürdő, villanyvilágítás stb.

Omibus minden vonatnál.

Tulajdonos DRASKOVICH MIKLÓS.

„Amerikai Flottához“

czimzett üzlet fiókja

a Via Alessandrina 3. sz. alatt csütörtökön, október hó 6-án megnyílt következő áruk

valóban igen alacsony árban kerülnek eladásra:

Férfi színes ingek, zephir mellé 2.— K-tól feljebb
Férfi színes ingek, selyem mellé 2.80 „ „
Férfi színes turista ingek, zephirből 3.— „ „
Férfi fehér piké ingek 2.70 „ „
Férfi háló ingek, széllé 3.— „ „
Férfi fehér alsónadrág, francia szabással 1.60 „ „
Férfi harisnyák, választékos színben 0.40 „ „
Fekete férfi harisnyák 0.28 „ „

INGYEN kapnak a t. vevők izléses nyakkendőket Nagy választék gallérokban, kézelőkben, zsebkendőkből, nyakkendőkből, nadrágtartókban st.

Tennisz bluzok, különböző színben 2.— K-tól fel.

Vászon bluzok, garantált színekben 2.50 „

Női szoknyák szövetből, legújabb szabással 5.50 „

Női alsószoknyák szaténből, fehér 3.— „

Női alsószoknyák vászonból színes 1.80 „

Női siphon ingek, himzéssel 2.20 „

Női siphon alsónadrág, himzéssel 2.— „

Női fekete harisnyák . . . . . 30 „

Női szíves harisnyák . . . . . 48 „

Ingyen kapnak a t. női vevők igen választékos öveket

Nagy raktár téli ingek és alsónadrágokban gyári árakban. — Bör-, gyapju- és cerna-keztük urak és hölgyek részére.

FIGYELMEZTETÉS. A fent nevezett cikket hasonló árakban a központban, Via Municipio 1. szám alatt is lehet kapni. — — — — — KÖZPONTI telef. sz. 120. FIÓK telef. 11-23

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Grün Benő

polgári és egyenruha szabó

FIUME,

Via Cappuccini 4. szám alatt van.